

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Nº 4 - segona època - novembre 1997

PAPIERS

del secretariat

Hi ha coses que no s'obliden mai

No hi ha ningú

**Tot un sector de la població,
això de les frases fetes no sap
què és, no les sent ni les utilitza.
Llàstima!**

L'avi sí que en sap de dites. Per això, quan en Joaquim, el seu nét, entremaliat i amb poca traça, se li acosta, se'l mira embadalit i, conscientment, vol traspassar-li tot allò que ha de saber. Però, no pot córrer. Ell, amb els anys que té, sap que s'aprèn a poc a poc. -Com ho fas això, avi? I l'avi, amb els ulls brillants d'orgull i de tendresa li ensenya, pacient, a agafar bé l'eina, a fer un difícil castell de cartes, a... -I el pare, en sap tant com tu? -I tant! Quan era com tu, jo també li ho ensenyava i el seu avi també! -Caram! i jo... que en sabré? -I tant! i ho ensenyaràs als teus fills i néts perquè

també ho puguin continuar ensenyant...

-Ah!, ja ho entenc! És una cadena. -Ben cert. Acabes d'entendre que tu ets molt important. Si tu falles, es trenca la cadena. -No pateixis, avi, ensenya-m'ho bé que demà ho faré a l'escola i així, tots ho podrem aprendre i anar-ho ensenyant als nostres fills i néts... (L'avi -per la seva banda- aprèn que la il·lusió i la ingenuïtat no s'haurien de perdre mai).

-Ei? Què feu? -diu l'Anna que surt enfarinada de la cuina d'un pastís que fa amb la mare-

-Vine! -li demana en Joaquim- T'ensenyaré una cosa que has d'ensenyar als teus fills. -Apa! quan en tingui ja me n'hauré oblidat!

En Joaquim i l'Anna miren interrogants l'avi que els observa somrient i diu: *Hi ha coses que no s'obliden mai!*

*Celebrar, recordar,
commemorar...
400 anys d'Escola Pia,
deu voler dir això?*

parlem de:

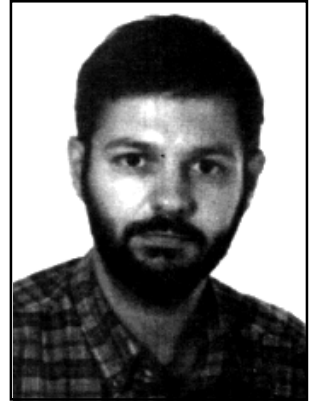
- ❖ **L'entrevista amb l'Ignasi Fernández. (pàg. 2)**
- ❖ **Una escola per a tots. (pàg. 3)**
- ❖ **Una tertúlia literària. (pàg. 4)**
- ❖ **Sant Josep de Calassanç a l'escola. (pàgs. 5-8)**
- ❖ **La innovació, una actitud. (pàg. 9)**

Una història de 400 anys

Parlem amb l'Ignasi Fernández

Ignasi Fernández Terricabras (Barcelona, 1966). És Llicenciat en Història Moderna per la Universitat de Barcelona i professor d'Ensenyament Secundari. Ha estat membre d'equips de recerca de les universitats de Tolosa i Roma. Està a punt d'acabar una tesi doctoral sobre «La política eclesiàstica de Felip II (1556-98) i la introducció de la Contrareforma» a la Universitat de Toulouse-Le Mirail.

dividual, val a dir que, a l'època, la seva espiritualitat era inseparable de la transgressió dels convencionalismes religiosos i de les injustícies socials. De fet, tots ells, també Calassanç, van tenir problemes amb la Inquisició o amb d'altres instàncies de poder.

400 anys d'història són molts. ¿Quina importància pot tenir refer la història?

Conèixer el passat ajuda a comprendre millor el present i, alhora, ens permet repensar el nostre itinerari personal i col·lectiu, analitzar millor les opcions que se'ns presenten, intentar definir un projecte conscient de futur. Sempre és bo establir quins valors del passat considerem encara essencials i quins prescindibles, malgrat que puguin semblar molt arrelats. Per un historiador, refer avui la història d'un sant significa ressaltar l'home real que potser ens ha estat amagat per certes concepcions ja superades de la santedat. Contextualitzant la vida d'una persona o d'una institució en el seu temps, podem descobrir els seus dubtes i els seus reptes, les circumstàncies de la seva evolució, les opcions entre les quals havia de triar... Així podem comprendre millor el sentit de les seves decisions i afirmar, des del nostre present, allò que continua essent essencial.

Sant Josep de Calassanç és un model. ¿N'hi ha d'altres en el mateix moment?

Una època com el segle XVI, de forta renovació en tots els terrenys, és fecunda en referents. En l'aspecte religiós, àdhuc personal, recordem que van viure en aquesta època sants com Ignasi de Loiola, Joan de Déu, Teresa de Jesús, Joan de la Creu, Felip Neri o Camillo de Lellis. Tot i que la imatge d'aquestes persones ha estat sovint reduïda als aspectes d'interiorització in-

Hi ha paral·lelisme entre l'entorn sociopolític-religiós de Calassanç i el nostre?

Podem establir-ne diversos. Per exemple, el que sembla que passa avui amb el concili Vaticà II, 30 anys després de la seva cloenda, s'entén millor si estudiem la forma d'aplicar el concili de Trento entre la seva fi (1563) i l'arribada de Calassanç a Roma (1592). El Papat imposà autoritàriament una interpretació única dels textos conciliaris que coartava moltes iniciatives de renovació.

Un altre exemple: l'escolarització de nens de famílies pobres, obsessió de Calassanç, és una conquesta social consolidada a l'Europa Occidental; però per la seva tenacitat i la de gent com ell, als segles posteriors hem pogut assolir-la. Encara més, la situació d'aquests nens era una plasmació d'una estructura social injusta. I qui pot dir, avui, que les discriminacions i els desequilibris socials, inclosos els que afecten als infants, hagin desaparegut?

Una cita de sant Josep de Calassanç

«El nostre ministeri –l'educació– és en veritat molt digne, molt noble, de molt gran mèrit, molt benèfic, molt útil, molt necessari, molt natural, molt raonable, molt agradable, molt atractiu, molt gloriós...». M'agradaria recordar, també, la bella expressió d'un contemporani de Calassanç: «Al banquet de la saviesa, les Escoles Pies conviden tothom, sobretot els pobres».

400 anys d'una escola per a tots

400 anys

Una proposta clara i lliure

Cercar la qualitat dels nostres centres fa que ens impliquem cada vegada més en la nostra professió.

L'historiador Ignasi Fernández Terricabras, després de recórrer les condicions socials que van fer possible la iniciativa de Calassanç, ens sorprenia afirmant que celebràvem la seva implicació en una petita escola parroquial ja existent. I confessava la seva admiració per l'Escola Pia pel fet que recordem més aquesta implicació primera que la memòria de la constitució de l'Orde de religiosos ensenyants, més tardana.

Sens dubte, continuem estant implicats en el món educatiu. Ho hem provat a bastament. Realitzant les polítiques d'aquests darrers anys: reforma, formació professional i ocupacional, ens hem sentit molt a prop dels començaments. Hem treballat per a un ensenyament útil per a la vida i per a un ensenyament més pràctic a fi que, ben aviat, la joventut pugui guanyar-se el pa.

**EN COMPTES DE SATISFER-NOS
DE L'OBRA REALITZADA,
ENS CONVÉ MIRAR ENDAVANT.**

Però, en comptes de satisfer-nos de l'obra realitzada, ens convé mirar endavant i descobrir les noves responsabilitats que ens implicaran més i més en la feina d'educar. A la darrera Assemblea de les nostres Institucions ja va aparèixer com a preocupació col·lectiva la qualitat del nostre ensenyament. Avui la qualitat està de moda en el món empresarial: gràcies a la qualitat, els productes es mantenen en el mercat, la seva rendibilitat és millor i la satisfacció és més gran per a tots els qui estan implicats en el projecte.

Tanmateix el nostre horitzó no és el de l'empresa industrial, ni solament el d'empresa de serveis. En els projectes que afecten les persones (el projecte sanitari, el projecte educatiu) donem qualitat quan les persones són capaces de ser els actors, d'aconseguir allò que desitgen. Si això és d'a-

questa manera, en quina mesura les nostres escoles, el nostre ensenyament, tenen qualitat? Per quins processos els nostres alumnes es fan càrrec d'ells mateixos? Quina és la nostra forma, pràctica, senzilla, di-recta?

**LA QUALITAT ES MOSTRA
PER LES COMPETÈNCIES
ASSOLIDES.**

La qualitat es mostra per les competències assolides. Quins recursos acaba posseint l'alumne? Té competències tècniques: coneixements, destreses, aptituds? i metodològiques: procediments fiables, flexibles? i té competències socials: formes de comportament habituals, cíviques? i, encara, participatives: capacitat d'organització, per exemple? Tenim ben detallats els nivells d'alarma, de precaució, d'impuls, de satisfacció de l'acció educativa?

Ho sabem: cal entendre sempre les competències en el marc de la diversitat; cal assolir les fites a partir de l'alumne. El tema de la diversitat va lligat amb la cultura de grup, amb el diferent ritme d'aprenentatge, i amb la proximitat entre l'educador i l'educand: en una paraula, ensenyar en context tutorial.

Després de 400 anys hi ha reptes nous. Implicats?

**SÍ, IMPLICATS
PERSONALMENT I EN EQUIP.**

Sí, cada cop més personalment. Però també implicats en equip: una millor informació sobre les aportacions de cadascun dels professionals i una capacitat creixent d'avaluació comuna ja que, en últim terme, el centre educatiu el construïm entre tots; el seu procés i resultats depenen de tots.

I si algú pregunta per la dimensió religiosa, cristiana, del nostre treball, li mostrarem dues coses: la preocupació perquè el nostre sigui un servei de qualitat, atent a la persona que s'ha de construir, i la proposta senzilla, clara i lliure de la font on podem la paciència i caritat de la nostra dedicació.

Carles Mascaró - Secretari General

Temps de reflexió

Sí que ve d'un!

– Digues-me el pes d'un borralló de neu, va preguntar un ocellet negre a un colom de bosc.

– Res, gens ni mica, -va ser la resposta-.

– Si és així, he de contar-te una història meravellosa, -va dir l'ocellet negre-.

Un dia vaig assegurar-me a la branca d'un avet, a prop del tronc, i va començar a nevar (no densament ni de manera rabiosa, no), només com en un somni, sense cap ferida ni violència. Com que no tenia res a fer, vaig anar comptant els flocs mentre queien damunt els branquillons de la meua branca. El nombre fou exactament

3.741.952. Quan va caure a la branca el següent (gens de pes, gens ni mica de pes -com tu dius-) la branca va trencar-se.

Així que va acabar de dir això, l'ocellet negre es posà a volar.

El colom, una autoritat en l'afer des del temps més remots, es va posar a reflexionar i uns minuts després es va dir: «Potser només cal la col.laboració d'una persona més perquè la solidaritat s'obri camí en el món».

Kurt Kauter

(Text llegit a l'inici de la «Caminada per a l'eradicació de la pobresa», l'any 1996)

Tertúlies literàries

Qui diu què de la joventut actual?

Sapiguem estar atents i recollir les iniciatives dels nostres alumnes.

Mirem quina experiència!

Els alumnes també fem reunions. Ens apleguem l'últim divendres de cada mes per conversar sobre el contingut d'un llibre. Al final de cada trobada s'anuncia el proper llibre i... així, fins a final de curs. Els nostres secretaris han elaborat un extracte de tot el que, durant el curs passat, va ser més significatiu.

Llibres amb molta bona qualificació:

- *Tot et serà pres* – Hernández
- *Per què no m'ho deies?* – Nel.lo
- *Joc brut* – Pedrolo;
- *He tornat per ensenyar-te que podia volar* – Klein.

Algunes reflexions que hem fet: Ens cal córrer riscos per trobar la felicitat. Abans que res, la vida, però de qualitat, encara que sigui curta. Els embolics no ho són tant si de bon principi s'eviten. Quan s'estima, un és capaç de tot. El preu de la mentida és molt alt. Quan els pares no s'entenen, quan no diuen la veritat i quan són de diferents costums, diferents països... la convivència esdevé molt difícil. Aquell ha llegit "diferent" del que he llegit jo.

Allò que no ha anat prou bé: Alguns dels llibres escollits, per ex. "Zero a l'esquerra" de l'Andreu Martín; el dia que no hem respectat el dret a parlar; la falta d'assistència: qui falta dues vegades és baixa del grup.

Un desig: Que poguéssim trobar i compartir les millors novetats literàries.

Grup lector d'Olot. ESO - Escola Pia d'Olot

Sant Josep de Calassanç a l'escola

400 anys

Cadascú a la seva manera

UN NÚMERO: EL 400
UNA CAPSA: UN SÍMBOL

Antoni Burgaya - Escola Pia de Terrassa

Els terrassencs, en fem festa!

La celebració de Sant Josep de Calassanç es converteix en un centre d'interès per a l'escola presentant dues activitats. La primera ha estat el dia 3 d'octubre, moment que s'aprofita per fer el llançament de la campanya «400 anys, més enllà» que centrarà i motivarà l'acció tutorial d'aquest curs. El protagonista principal és el número 400 i es converteix en el centre d'atenció d'un joc: 400 globus enlairats en un mateix instant simbolitzaran la nostra alegria de quatre-cents anys de tradició escolàpia i amb 400 caixes -folrades amb els colors de les bates dels nois i noies de l'escola- es farà una construcció per simbolitzar l'obra de l'escola pia: construir escoles per a tothom, construir pietat i lletres, construir pau, construir veritat, construir... Una capsula a cada aula recordarà, tot el curs, el sentit de la campanya.

La segona, la portarem a terme el divendres 21 de novembre, dia en què celebrarem la festa del nostre fundador. S'aprofitarà aquest moment perquè els alumnes de batxillerat facin l'explicació d'un fragment de la història de St. Josep de Calassanç als alumnes d'infantil i de primària. Aquesta activitat, tot i fer present Sant Josep de Calassanç a l'escola, afavoreix l'intercanvi entre tots els alumnes. Els més grans, els de batxillerat, en grups de dos o tres, prèvia preparació o documentació expliquen als més petits històries de la vida de Sant Josep de Calassanç i els més petits, que els escolten embadalits, els obsequien amb un petit recordatori que han preparat. La compensació és mútua i fa goig de veure la joia que es respira per ambdues bandes: els petits admiren els grans i aquests redescobreixen l'escola alhora que gaudeixen per la col.laboració i protagonisme que els dona aquesta experiència. Realment, val la pena!

És així com garantim, amb èxit, la intenció de l'activitat: fomentar la relació entre tots els nois i noies de l'escola, des del

més gran fins al més petit, fer conèixer la figura de Sant Josep de Calassanç i gaudir d'una estona més lúdica.

SANT JOSEP DE CALASSANÇ: UNA PROPOSTA INTERDISCIPLINAR

Enric Benavent - Escola Pia Ntra. Sra.

De fa temps que a l'escola es vol treballar Sant Josep de Calassanç d'una manera atractiva per als alumnes i també per als professors. Des del projecte de pastoral, participació i tutoria s'intenta fer avançar una idea de treball conjunt que aglutini tota l'escola i es configuri un centre d'interès que motivi la recerca i l'estudi des de les diferents àrees i àmbits d'escola. La idea és ambiciosa. De moment és una proposta.

Els objectius:

- Conèixer aspectes diversos de la figura i l'entorn de Sant Josep de Calassanç.
- Donar ambientació a l'escola a l'entorn de la figura de St. Calassanç.

400 anys

- Participar en una activitat global de tota l'escola.

La metodologia:

Es proposa un treball per grups, que podrien coincidir amb grups classe si es vol fer a nivell de tota l'escola o bé amb grups més reduïts si l'activitat es planteja en un cicle o en un nivell. Els grups treballen temes diferents que poden relacionar-se amb les diferents àrees curriculars. Una altra opció es podria plantejar agafant com a centre d'interès de cada grup un personatge (real o imaginat) contemporani de Calassanç.

El resultat final és una exposició de pòsters o murals d'aspectes diversos de l'època en què es va fundar l'Escola Pia.

Si l'activitat dels grups es vol desenvolupar en horari lectiu, el professorat encarregat de dinamitzar cada grup haurà d'haver preparat l'activitat prèviament amb la finalitat d'evitar la dispersió pròpia dels treballs en grup. També es pot pensar l'activitat com un espai de recerca -guiada i pauta- que els grups desenvolupin fora de l'espai escolar. El resultat final del treball sempre s'haurà d'expressar en forma de mural o pòster, del qual es poden proposar mides o característiques comunes (un mateix logo, un dibuix que els unifiqui, un lema comú...). En qualsevol cas és important preveure aquesta activitat per realitzar-la la setmana anterior al 27 de novembre.

El conjunt de tots els treballs es penjaran en un lloc central de l'escola i poden servir com a eina didàctica per a totes les classes durant la setmana de celebració de Sant Calassanç.

RELACIÓ DE POSSIBLES ACTIVITATS

RELACIONADES AMB LES ÀREES CURRICULARS:

1.- Recollir quadres i dibuixos de St Calassanç, dels que hi ha per l'escola, per fer una mini-exposició.

Activitat: El grup, a partir d'una lectura breu de la vida del Sant, o d'una explicació del professor ha d'escriure o bé un comentari o bé un peu de foto, o bé una referència històrica a cada un dels quadres.

2.- Auca o tira de còmic.

Activitat: a partir d'una lectura breu de la vida del Sant, especialment de la

seva activitat a Roma, es convida els alumnes a fer, per parelles, una tira breu de còmic o bé una auca de 3 o 4 dibuixos i els rodolins corresponents. Es fa una tria dels més interessants, o més ben acabats, o més enginyosos... per formar part del mural d'aquest grup.

3.- Sant Calassanç va ser sensible a les necessitats del nens pobres de Roma.

Activitat: Analitzar i comentar en grup un informe o un article o un video sobre la pobresa al nostre entorn.

a) Fer-ne una síntesi i presentar-la de forma gràfica.

b) Preguntar-se quines serien les prioritats que Sant Josep de Calassanç tindria si avui visités alguns barris de la nostra ciutat. Faria una escola de la nostra ciutat. Presentar les conclusions de forma gràfica.

4.- Què fa l'Escola Pia? Què fan les institucions de l'església?

Activitat: Descobrir quins són els àmbits d'acció actuals de l'Escola Pia o de l'església de Catalunya o en el món. Presentar-ho gràficament.

5.- L'art contemporani a sant Calassanç. Pintura i escultura, arquitectura, música.

Activitat: Descobrir alguns dels artistes principals de l'entorn de Calassanç, seleccionar-ne alguna obra i presentar-la en forma de mural.

6.- Literatura contemporània a Calassanç a Catalunya, a Espanya, al món.

Activitat: Presentar els escriptors més destacats contemporanis de Calassanç. Llegir alguns fragments, seleccionar algun tros representatiu i presentar-lo gràficament. (Text ampliat amb la referència a l'autor, amb un dibuix o fotografia, la relació d'altres escriptors)

7.- Descobriments científics, avenços tècnics.

Activitat: Presentar l'activitat científica de l'època. Centrar-se en algun dels descobriments més destacats. Quins canvis en la visió de l'home i del món va provocar? Com va canviar

la vida de les persones amb aquell avenç tècnic?... Presentar-ho de forma sintètica i visual en forma de mural.

8.- Filosofia:

Activitat: Centrar l'atenció en algun pensador contemporani de Calassanç. Presentar el seu pensament a partir d'alguna frase amb la il·lustració.

9.- Fets i/o personatges històrics a Europa, a Catalunya, a Espanya.

Activitat: Fixar l'atenció en algun fet o personatge que Calassanç va viure. Buscar informació gràfica i presentarlo. Confeccionar un fris cronològic de la vida de Calassanç.

10.- Església: fets, personatges destacats

Activitat: Descobrir algun fet o personatge destacat de la vida de l'església de l'època. Fer-ne una síntesi molt visual.

QUÈ VOLS SER QUAN SIGUIS GRAN?

Grup d'alumnes - Escola Pia de Balmes

El pas per l'escola n'és la resposta. L'escola, ja hi era quan vaig arribar. I seguirà endavant quan me'n vagi. Però el que personalment puc dir és que m'ha acollit durant tota aquesta difícil etapa de formació. I és potser gràcies a això, als coneixements adquirits i a les amistats trobades, que em veig amb cor d'enfrontar-me a la vida amb un esperit crític i constructiu. Passar la major part de la teva vida a l'escola és enriquidor, tant en l'aspecte cultural com en el social.

Vaig arribar a l'escola fa onze anys i, als inicis, m'ensenyaven a estudiar i a viure amb gent diferent. Més tard, he comprovat que l'aprenentatge és el fruit de l'escola i que cadascú el va adquirint fins a perfilar la pròpia identitat. Aquest és el fonament més important per construir la vida: intentar arribar a ser persona.

Aviat començarà per a nosaltres, els més grans, el viatge cap a la vida. Can Colapi ens ha brindat a tots la preparació necessària per emprendre'l. Ara estic a punt de

partir i recordo, amb enyorança, les moltes persones que he conegut entre aquestes parets. Gràcies a aquest contacte humà he descobert la vertadera amistat, l'amor, la convivència entre la gent. Ha estat un llarg període de fortes emocions, de coneixença de la realitat, que, ara, em permet, de forma conscient, de triar el rumb que seguirà el meu viatge.

Quatre-cents anys d'història d'escoles com la nostra han contribuït a edificar el nostre país. Les escoles formen la gent, la culturalitzen i també són un centre de relació humana, d'amistat. Cal pensar-hi: a banda dels èxits o desastres acadèmics, l'escola ens dóna allò pel que vivim i que a vegades tan poc apreciem: l'amistat.

400 anys

“Què vols ser quan siguis gran?” Una pregunta tan normal com aquesta no seria possible avui si fa 400 anys algú no hagués tingut la idea de crear aquesta gran institució, l'escola, on som nosaltres.

És cert, tenim molta sort: abans, el futur, gent com nosaltres no el decidia. Ara, és a les nostres mans.

L'ÚLTIMA SETMANA DE NOVENBRE, A SITGES

Manuel Alquézar - Escola Pia de Sitges

A la nostra escola, la tasca d'apropament a la figura i a l'obra de Sant Josep de Calassanç se centra l'última setmana de novembre que és quan se celebra la festa del Sant. Les activitats es programen des

400 anys

del departament de pastoral i es duen a terme amb la col·laboració directa dels tutors i dels professors de religió i amb la participació de la resta de professorat.

A l'etapa d'infantil i primària les activitats consisteixen en dibuixar, retallar, pintar, confeccionar murals, realització d'auques sobre la figura del Sant. Tot això acompanyat de xerrades sobre la seva vida i obra, sempre d'acord amb l'edat dels alumnes. Aquestes xerrades pels alumnes més petits estan preparades pels mateixos tutors mentre que pels més grans de l'etapa es recorre a una persona especialitzada. Cal recordar que durant molts anys va ser el P. Albert Singla qui es va encarregar, molt eficaçment, d'aquesta tasca.

A l'etapa d'ESO s'aprofundeix en la figura històrica del Sant encara que, segons l'edat, es van introduint altres aspectes que fan referència a la seva obra i a la seva significació. Es continua treballant encara, sobretot als primers cursos de l'etapa, en la confecció de murals i d'auques referents a diversos aspectes de la vida de Sant Josep de Calassanç. Als dos últims cursos, les activitats són de tipus més literari, com composicions escrites, contestar un qüestionari de preguntes que l'alumne ha de buscar... Durant la setmana es programa, quasi bé sempre, una xerrada per un especialista.

Al batxillerat, les activitats se centren principalment en donar a conèixer als alumnes les activitats que porta a terme l'Escola Pia en el món d'avui i la pervivència, encara que de manera diferent a altres èpoques, del missatge de Sant Josep de Calassanç. I així es parla de la tasca amb els marginats a Catalunya i a l'Amèrica Llatina, de les missions al Senegal. Generalment acostumem a comptar amb la col·laboració de persones que han viscut de prop aquestes experiències. També alguns anys i depenent de la possibilitat d'aconseguir un conferenciant s'aprofiten aquestes dates per parlar del món de l'educació en general, dels drets dels infants, del dret a l'educació, fent notar, sobretot, que Sant Josep de Calassanç va ser el primer que va posar en pràctica aquests drets, fundant una escola popular i gratuïta.

A IGUALADA CELEBREM ELS 400 ANYS!

Sílvia Soterias - Escola Pia d'Igualada

El motiu d'aquestes línies és compartir el seguit d'activitats que farem el dia de St Josep de Calassanç a ESO i durant el segon trimestre, a batxillerat.

El primer cicle d'ESO farà una activitat conjunta que es titularà "400 anys fent camí". Consistirà en fer un gran mural -símbol del camí- que ocuparà tot el passadís. Cada alumne dibuixarà un nen caracteritzat amb el vestit de l'època. Cadascú enganxarà el nen que ha fet sobre un fris cronològic on hi haurà les dates més importants de l'Escola Pia: l'inici, l'any 1597; la primera fundació catalana, Mojà; la fundació a Igualada; l'arribada de l'Escola Pia a l'Amèrica Llatina; l'arribada de l'Escola Pia a l'Àfrica i l'Escola Pia durant el segle XX. A cada moment històric hi col·locarem un escolapi vestit segons l'època i també algun instrument identificador del moment històric.

Els alumnes de 3r d'ESO escriuran una carta a totes les Escoles Pies d'arreu del món, per poder compartir conjuntament la celebració dels 400 anys i, alhora, experiències lúdico-educatives.

Els tutors de 4t d'ESO han preparat una activitat per descobrir l'evolució de l'escola amb el pas dels anys des del punt de vista de l'educació i/o formació que s'hi dona. Per això, els alumnes faran una entrevista a tres generacions diferents: avis, pares i alumnes actuals. Es posarà en comú a l'hora de tutoria grupal.

Els batxillerats iniciaran el seu treball amb una xerrada per donar una visió històrica del moment del naixement de l'Escola Pia i, durant el segon trimestre, prepararan una exposició al claustre de l'escola sobre la vida quotidiana dels escolapis i també de l'aspecte religiós, acadèmic... elaborant un opuscle de la vida dels escolapis per concloure el treball.

Com deia Sant Calassanç: "L'educació dels joves és, en veritat, una feina molt digna, molt noble, de molt gran mèrit..." Ens ho creiem, després de 400 anys? La resposta ha de ser SÍ.

El proper número anirà dedicat a «L'avaluació».

La innovació, una actitud

estudiem
per millorar

Tindrem valor?

Així com en una bossa de malla, si bellugues una nou totes varien de posició, els ensenyants cerquem quines són les claus que ens poden permetre un gir copernicà en la nostra tasca.

Si em permeteu, m'agradaria afegir-hi una reflexió: d'entrada ens cal dissenyar un mètode didàctic que inclogui un temps on els mestres, en lloc de donar "la veritat", facilitem la descoberta amb l'ajut de materials de creació pròpia i dediquem el nostre temps a observar els procediments emprats pels alumnes. Tots els mestres tenim en el record moments memorables on el llibre i l'actitud magistrocèntrica han deixat pas a la recerca guiada.

En segon lloc, cal mirar endavant. Els papers "crien" i és molt fàcil quedar atrapat en el passat, en un parany de controls per corregir. Cal mecanitzar tant com sigui possible la correcció escrita perquè si es triga, es perd tot el valor de reforç. Bona part del temps que dediquem a corregir l'hauríem de destinar a dissenyar activitats.

En tercer lloc, no costa gaire transformar els treballs de l'alumne en material didàctic. L'alumne dedicarà les mateixes energies a lliurar un treball en forma de dossier que en forma d'un valuós material didàctic utilitzable ara i en el futur.

En quart lloc, convé aclarir que tractar la diversitat no depèn tant del nombre d'alumnes a l'aula, com del mètode didàctic i l'actitud del professor. Hem vist agrupacions flexibles on el temps es dedica a l'explicació unidireccional del mestre, el qual es queixa que només el segueixen uns quants i demana un grup encara més petit. Però també hem vist grups grans on el mestre no explica tant i es belluga entre les taules, facilitant l'aprenentatge segons la diversitat.

En cinquè lloc, crec que el mestre ha d'ésser un comunicador significatiu. Ha de crear un espai on l'alumne creixi en autoestima, autocontrol, empatia vers els al-

tres, perseverança i capacitat de motivar els companys. Ha d'afavorir l'aparició de líders positius i entendre que quan el mestre interacciona, pregunta i encarrega tasques de confiança als alumnes conflictius, aquests es desactiven.

En sisè lloc, el mestre no necessita una "caixa d'eines", un recull de receptes que li permetin adaptar-se a nous problemes amb eines velles. Les velles inèrcies estalvien pensar en problemes nous, però una fórmula és un mal substitut del pensament. És un error cercar un receptari que ajudi a innovar. El que realment necessitem és una actitud de revisió permanent del "com" hem fet una activitat concreta durant el darrer curs, abans de programar la d'enguany.

En setè lloc, el que és urgent no pot condicionar el que és important. Hem d'eliminar tots els processos que no afegeixen valor pedagògic. Hem de saber delegar en alumnes responsables aquelles tasques burocràtiques que ens distreuen de la tasca creativa (lliurar fulls, recollir butlletes...). Tot plegat ens ajudarà a entendre que si estem en una societat del coneixement, on el valor d'una escola es calcula, cada cop més, per la seva capacitat d'innovació, el nostre valor com a mestres està lligat a la nostra capacitat d'«aportar valor» al projecte curricular del nostre centre... tindrem aquest valor?

Jordi Grau - Escola Pia Granollers

Noticiari breu

IGUALADA

UN MUNTATGE ÀUDIO-VISUAL

Els alumnes de 3r d'ESO, des de fa 2 anys, fan una muntatge audiovisual com a activitat del crèdit "El fet religiós".

Les diapositives són fetes pels mateixos alumnes i busquen textos a diferents fonts bibliogràfiques per il·lustrar les imatges i així intenten fer un lligam entre la vida de Sant Josep de Calassanç i la persona de Jesucrist. És una bona activitat que va molt bé i la intenció és la d'anar-la repetint.

MATARÓ

PROJECTE D'ORIENTACIÓ PROFESSIONAL

Aquest curs a l'Escola Pia de Mataró s'ha dissenyat un projecte en el qual hi participen docents de totes les etapes educatives de l'escola que té per objecte l'establiment d'un pla d'orientació professional. Els treballs d'aquests primers mesos s'han centrat en l'etapa del Batxillerat i concretament en el treball a realitzar des de les tutories. A partir d'aquí caldrà estendre la reflexió cap a la resta d'etapes i també cap a totes les àrees.

IGUALADA

UNA WEB DE SANT JOSEP

Un alumne de 4rt d'ESO de l'escola Pia d'Igualada està elaborant una pàgina Web dedicada a Sant Josep de Calassanç i als 400 anys. Si tot va bé, es podrà visitar des de la Web de l'Escola Pia.

BORSA DE TREBALL

A finals d'octubre continuarem amb la formació de responsables de formació ocupacional i de reciclatge així com també de la borsa de treball de les nostres escoles. Aquesta formació continuem fent-la en el marc del conveni de col·laboració que mantenim amb Foment del Treball. Per aquest curs els temes a treballar en les tres sessions previstes són la formació a distància, l'elaboració de plans de formació per a empreses i l'avaluació de les accions formatives ocupacionals i de reciclatge.

INTEROCUPACIÓ 97

Els passats 16, 17, 18 i 19 d'octubre va tenir lloc la fira INTEROCUPACIÓ, que organitza cada any el Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. Aquest any, els stands de centres col·laboradors, d'empreses de treball temporal i d'altres organitzacions relacionades amb l'ocupació es van instal·lar al Moll de la Barcelona de Port Vell. Els nostres alumnes de Simulació d'empreses van ser presents a l'stand d'INFORM, entitat que actua com a

central en la xarxa de simulació. Paral·lelament, a l'edifici de la Llotja s'hi van desenvolupar unes jornades tècniques sobre el mercat de treball.

L'EQUIP DE GESTIÓ I LA GESTIÓ DEL TEMPS

L'Equip de Gestió, responnent a l'objectiu general de formació, segueix un curs sobre la Gestió del Temps, concentrat en tres sessions de treball, de tot el matí de durada, dirigides pel prof. d'EADA, Josep Pujol Lloveras.

La finalitat és aconseguir més competència en cadascun dels seus àmbits de treball i oferir, cada vegada més, un millor servei a les escoles.

FORMACIÓ PROGRAMES D'AVALUACIÓ

Els dies 7 i 14 d'octubre es van realitzar les sessions de formació sobre l'ús del programa d'avaluació. Aquestes sessions són una continuació de les que es van realitzar a finals del curs passat amb l'objectiu d'aprofundir en el coneixement del programa.

FORMACIÓ BASE DE DADES DE PERSONAL

El dia 16 d'octubre es va realitzar la segona part del curs de formació en Access per tal que els directors i administradors de les escoles puguin treure profit de la Base de Dades de Personal. Aquesta base de dades conté informació referent al personal de l'escola (dades personals, dades acadèmiques, dades professionals...). I esperem que sigui un instrument útil de planificació i presa de decisions.

PROJECTE NORMALITZACIÓ D'ARXIS

Fa dos cursos es va iniciar un projecte amb l'objectiu de normalitzar i optimitzar els arxius administratius i acadèmics de les escoles.

Per dur-lo a terme es va encarregar un estudi i un pla d'implantació a una empresa especialitzada. L'estudi es va realitzar a finals del curs 95-96 i la implantació s'ha anat fent durant tot el curs passat.

EL VOLUNTARIAT A LES ESCOLES

Set responsables de voluntariat de diferents escoles es van reunir el dia 8 d'octubre al Secretariat des de les 4 fins a les 6 de la tarda, amb l'objectiu de coordinar les diferents accions de voluntariat que cada escola va fent i reflexionar sobre el tema del voluntariat a l'escoles. La propera reunió de seguiment i d'aprofundiment serà l'11 de març.

NOUS CONSELLS ESCOLARS

A totes les escoles, des de l'inici de curs s'ha treballat en la preparació del procés de constitució del nous Consells Escolars. La primera gran feina ha estat l'elaboració del Reglament de Règim Interior, adaptat a les noves normatives legals. A partir d'aquí, hi haurà la convocatòria de les eleccions a la totalitat del Consell Escolar, en un procés que durarà fins a inicis de desembre; a partir de l'any que ve, les renovacions del Consell es faran per meitats. Com a novetat destacada, a partir d'ara el Consell Escolar serà únic en cada escola i hi podran participar docents i pares de nivells no concertats. Igualment, des del punt de vista de l'Administració, el centre tindrà un únic director que, alhora, serà el president del Consell Escolar, tasca que assumirà un dels directors de l'escola.

És, doncs, un bon moment per cridar a la participació en la vida de l'escola a través d'aquest organisme legal que ja fa molts anys que funciona a les nostres escoles.

VISITES D'ESTUDI

Com el curs passat, dos grups de coordinadors de les nostres escoles -un d'infantil/primària i un altre de secundària- prenen part en una activitat formativa fonamentada en la visita a cinc de les nostres escoles, per tal de conèixer els criteris fonamentals del seu funcionament i els principals aspectes en què treballen. En cada cas són acollits -amb una amabilitat i transparència que són de molt agrair- pels directors i altres responsables de l'escola, en un clima d'intercanvi i de formació mútua. En cada visita es procura, també, poder veure algun aspecte del treball docent o alguna activitat amb l'alumnat.

REUNIONS DE COORDINADORS

Com cada any, s'ha començat les reunions dels coordinadors dels diferents cicles de totes les escoles amb una persona de l'Equip de Gestió. Són sessions formatives, informatives, d'estudi i de debat, on es pot compartir experiències i neguits i on es debat la millor manera de fer la feina de cada dia. Els qui hi participen també ajuden a conèixer millor el col·lectiu i faciliten contactes i col·laboracions entre escoles per temes d'interès mutu.

LES ÀREES D'E.S.O. A DEBAT

Amb aquest títol es convoca docents d'una mateixa àrea de les escoles per tractar sobre el currículum de l'àrea, a partir d'una exposició global que realitza un docent. Per part de l'Equip de Gestió s'aporta material per a l'anàlisi de materials curriculars.

Aquestes sessions van començar el 14 d'octubre, amb l'àrea de Ciències Socials, i la presentació la féu la Laura Julian, de Sant Antoni. La sessió del 28 d'octubre ha estat dedicada a les Ciències experimentals, amb la intervenció d'en Vicenç Sebastià, de Terrassa. Hi ha prevista una reunió per a cada una de les àrees.

EL SECRETARI GENERAL VISITA LES ESCOLES

Un curs més, el Secretari General es fa present en la vida de les escoles; enguany, amb alumnes, participa en actes que giren entorn dels 400 anys de l'Escola Pia i la figura de Josep de Calassanç, visita els equips de pastoral i les associacions de pares, té diversos contactes amb docents i, juntament amb altres membres de l'Equip de Gestió, manté una reunió amb l'equip directiu de l'escola per analitzar els temes més importants de l'escola per als propers anys.

CURSOS «FUNDACIÓN SANTA MARÍA»

Docents o directius de les escoles Granollers, Igualada, Mataró, Nostra Senyora, Sarrià, Tàrraga, Terrassa i Vilanova han participat en propostes de formació promogudes per la «Fundación Santa María», entorn de les matemàtiques, la llengua, la música o la direcció de centres. L'Equip de Gestió coordina aquesta oferta formativa que enriqueix les possibilitats de què disposa el nostre col·lectiu, alhora que permet als participants entrar en contacte amb docents d'altres escoles de tot l'estat, en unes estades d'una setmana de durada.

TXECS I CATALANS

Del 27 de setembre a l'11 d'octubre, 19 alumnes txecs acompanyats de dos professors han fet l'intercanvi que, com cada any, es fa a casa nostra. Han estat acollits per famílies de les nostres escoles amb la finalitat de fer un apropament cultural a través del coneixement de la llengua, de l'art, dels costums i de les tradicions. L'experiència ha estat molt positiva.

Propostes per a una celebració alternativa

No vull veure el teu clatell.

Enguany, l'Escola Pia celebra que fa 400 anys que Josep de Calassanç comença a implicar-se en una escola, al costat d'una parròquia romana.

Ens ho han dit tantes vegades que, això de ser originals...!

De fet, no es commemora una fita constitutiva de l'orde religiós o haver posat la primera pedra d'un col·legi. Celebrem que Josep de Calassanç anà per feina –ja era un tret dels catalans, fa 400 anys?–. I, celebrem, sobretot, que ens sentim satisfets perquè aquesta feina –que és la nostra– encara perdura després de tant de temps. Per tant, potser que deixem els discursos, els pòsters de tons ennegrits i els sopars de commemoració. Posem-nos de nou a la feina! Podríem situar –de manera perenne– tots els pupitres de les aules en forma circular per tal que l'alumne ja no veiés prioritàriament el clatell del de davant?

Quin repte això de facilitar la interacció entre iguals!

I per què els docents no anem a classe? Que els companys ens expliquin què ensenyen i què pretenen que aprenguin els seus alumnes?

I que els alumnes ens donin pistes per saber quan aprenen i quan no!

I fer una croada per canviar tots els rètols en desús? –En queden gaires en castellà?– I buidar les cartelleres d'informacions caducades? O, per què no dedicar un dia a la setmana a visitar botigues, tallers, indústries, obradors, bancs... del nostre entorn i demanar-los que ens ensenyin el que saben i com aprenen coses noves cada dia? I, convidar a una xocolatada festiva tots els nois i noies de les altres escoles de la ciutat o del barri, per compartir amb nosaltres la festa? Quan ho farem?

Zum-zum

agenda

NOVEMBRE

- 3 Reunió coordinadors infantil de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
CEP-2. Presentació de materials de 2/4 de 4 a les 6 de la tarda.
- 4 Formació Access usuari programa d'avaluació 2n any de les 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 6 Formació d'administradors: informàtica de 2/4 de 10 a la 1 del migdia.
- 7 Formació Access usuari programa d'avaluació 2n any de les 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 8 Trobada jove secundària.
- 11 Reunió PAI 2n de 10 a 2/4 de 2 del migdia.
Àrees ESO. De 4 a 6. Llengua catalana.
- 13 Formació d'administradors: informàtica de 2/4 de 10 a la 1 del migdia.
Reunió coordinadors borsa de treball i formació ocupacional de 4 a 6 de la tarda.
- 18 Reunió PAI 3r de 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 20 Formació d'administradors: informàtica de 2/4 de 10 a la 1 del migdia.
Formació Batxillerats de les 4 a 2/4 de 7 de la tarda.

- 22 Trobada jove 1r i 2n d'ESO.
- 24 Reunió coordinadors d'informàtica de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 27 Sant Josep de Calassanç.

DESEMBRE

- 2 Reunió PAI 4t, de les 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 4 Formació d'administradors: informàtica, de 2/4 de 10 a la 1 del migdia.
- 9 Àrees ESO, de les 4 a les 6 de la tarda. *Matemàtiques.*
- 11 Reunió coordinadors FP, de les 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 20 Trobada presidents APAs amb el Secretari General.
- 25/26/28 Pessebre vivent a Tàrrrega, de les 6 a les 9 del vespre.

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Ronda de Sant Pau, 80 2n - Tel.: 441 00 04 - Fax: 441 02 87 - 08001 BARCELONA

e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net